

CÜMLENİN TEMEL ÖGELERİ-ÖZNE 1

1 *Yüklemedeki işi yapan ya da yapılan işe, olaya konu olan kavram öznedir. Özneyi bulmak için yükleme "kim veya ne" sorularını sorarız.*

NE →Yükleme sor.

KİM →Yükleme sor.

2 *Öznenin soruları olan "Kim ve Ne?" soruları –an kim?, –an ne?" şeklinde sormak, muhtemel özne nesne karışıklığını önler.*

"Gökçen, voleybol oynardı."

Oynardı. Yüklem (Eylem)

Oynayan kim? →Oynayan kim? → Mehmet→Özne

3 CÜMLEDE İŞİ YAPAN

▲ *İsim tamlaması olabilir.*

▲ *Sıfat tamlaması olabilir.*

▲ *Zamir olabilir.*

▲ *İsim olabilir.*

Aşağıdaki cümlelerin özelliklerini örnekteki gibi eşleştiriniz.

Ali, çok akıllı bir çocuktur.

O, zor durumdakilere yardım eder.

Dışarıdan gelen sesler bizi korkuttu.

İyi insan, başkalarına faydalı olur.

Onun akli kimsede yok.

4 *Öznelere, yüklemle ilişkisine göre iki grupta incelenir:*

1-Gerçek Özne

- Gizli Özne

2.Sözde Özne

Çocuk, kediyi yakaladı. → (Gerçek Özne)

Kediyi yakaladı. → (Gizli Özne) O =Çocuk

Kedi yakalandı. → (Sözde Özne)

5 *Yüklemin bildirdiği işi yapan insan ise "kim?" sorusunu, insan dışındaki bir varlık ya da kavram ise "ne?" sorusunu sorarız.*